

Středisko volného času DUHA Jeseník

Průchodní 154, 790 01 JESENÍK, tel. 584 401 262, 777 945 741, 774 001 547

e-mail: duhajes@volny.cz, www.duhajes.cz

Tykadlo 1

2010/2011

Vážení přátelé !

První pololetí školního roku máme za sebou. Děkuji svým milým kolegům za jejich obětavou práci a samozřejmě také našim partnerům a sponzorům, bez jejichž pomoci by nebyla nová nabídka tak široká. Jsou to především: Lesní správa Jeseník, TS Jeseník, ZP MV ČR, Omya, Lázeňská lékárna a všem ostatním děkujeme za příležitostnou pomoc při našich akcích.

Děkují Lesům ČR. Tentokrát se jednalo o finanční příspěvek na opravu včelínu a altánu na naší zahradě. V jarních měsících mohou být tyto stavby již využívány na výukové programy pro třídní kolektivy ZŠ zaměřené na chovatelství včel a jako prostor k pravidelné i příležitostné zájmové činnosti chovatelských kroužků s přírodovědně ekologickou tematikou.

Upřímné poděkování patří lesnímu správci panu **Ing. Jiřímu Pňáčkovi** za partnerství v Přírodovědné korespondenční soutěži, kterou každoročně vyhlašujeme 2x do roka a dnes si již nedokážeme představit její vyhodnocení bez hodnotných věcných cen od Lesů ČR. Letos jsme zahájili již 18. ročník.

Děkujeme panu **Ing. Petru Kučákovi** a **Ing. Josefu Poulíkovi**, kteří se podílejí na přípravě okresního kola soutěže Zelená stezka – Zlatý list v přírodovědně ekologických disciplínách, pomáhají nám s prázdninovým letním táborem a účastnili se také předprázdninové akce Hurá na prázdniny, kde si s ostatními kolegy připravili pro děti zábavné hry a soutěže.

Děkujeme **lesní správě Jeseník** za její vstřícnost a dlouholetou podporu, bez které by naše přírodovědně ekologická činnost byla značně omezena a všem pracovníkům, kteří se starají o to, aby naše středisko ekologické výchovy mělo vždy dostatek podestýlky pro naše zvířata. Bez této nezištné pomoci bychom v našem zařízení nemohli chovat víc jak sedmdesát menších i větších domácích mazlíčků pro radost všem, kteří nás navštěvují.

OHLÉDNUTÍ ZA LETNÍMI TÁBORY

O letošních prázdninách jsme pro děti připravili celkem 11 táborů, z nichž 10 bylo příměstských a 1 pobytový ve Frenštátě pod Radhoštěm. A tak jsme pokryli celé prázdniny, jak si rodiče přáli...

Na začátku prázdnin probíhal v našich prostorách příměstský tábor **Prázdniny v DUZE**, který připravila Ing. L. Janoščíková. V této formě probíhal tábor poprvé a byl nabídnut jak zdravým dětem, tak dětem s handicapem. Rodiče handicapovaných dětí jej uvítali, neboť ze čtrnácti účastníků bylo šest ze ZŠ Fučíkova – Rudná ulice a další čtyři děti trpěly alergiemi a podobnými neduhy. Obsahem tábora byla jednak ekologická výtvarná dílna a dále vycházky, výlety a různé hry. Děti vyráběly ruční papír, batikovaly ubrousky, vyráběly rohože, odlévaly stopy zvířat a další. Tábor se dětem líbil, chlapci a děvčata navázali nová přátelství a vyměnili si adresy, neboť jejich bydliště bylo např. Studený Zejf, Česká Ves, Široký Brod, Pisečná, Lipová, Jeseník, Velké Kunětice. Ohlasy rodičů byly příznivé, zejména rodiče dětí s handicapem vyjadřovali vděčnost za přátelské přijetí jejich dětí. Poděkování patří všem spolupracujícím, kteří nás doprovázeli, především Lucii Vavračové, Martě Švecové a Tereze Frenclové, které se zúčastnily programů jako pomocné pedagogické pracovnice.

Příměstský tábor Putování za pokladem - vedoucí Ing. J. Hálová

Letos v červenci měly děti poprvé možnost zúčastnit se příměstského tábora Putování za pokladem. Tento tábor byl určen dětem od osmi do dvanácti let a jeho náplní bylo putování po krásném okolí Jeseníku. Děti každý den vypátraly nové poselství, ze kterého se dověděly, kam se vypraví následujícího dne. Na těchto výpravách je čekaly zajímavé a dobrodružné, ale někdy taky velmi veselé hry, za které sbíraly body a také znaky tajné abecedy, které jim pomohly rozluštit závěrečné poselství o pokladu. Samotný poklad jsme se vydali hledat při čtvrté noční hře, které předcházelo opékání špekáčků. Kromě těchto aktivit jsme si našli čas i na návštěvu jeskyní, minigolfru, bazénu a lanového centra. Počasí nám celý týden víc, než přálo – někdy jsme se i pořádně zapotili.

Příměstský tábor Shrek a Pohádka – vedoucí Alice Pecinová

Hodinky ukazovaly osmou hodinu ranní – a pro nás začal první táborový den. Tábor byl zaměřený na známou pohádku Shrek. Čekala nás spousta legrace, zajímavých výletů a soutěží. Odměnou pro nás byly veselé a usměvavé tváře dětí. Mezi zajímavostmi, které jsme měli pro děti připravené, patřilo batikování triček,

příprava chlebičků, opékání špekáčku, pěkné výlety a spousta soutěží. Prostě bezva týden...

Příměstský tábor Správná dívka, správný kluk – vedoucí Iva Janošťáková

Převážná část dětí pracovala během roku v zájmovém útvaru Zdravé vaření, což se odrazilo v náplni tábora. Děti si ve skupinkách samy připravovaly oběd, naučily se stolovat a získaly nové znalosti z oblasti zdravé výživy. Kromě toho si batikovaly trička a také vyrobily keramickou masku. Spoustu veselých chvil zažily na výletech a při soutěžích, které pro ně vedoucí připravili. Moc se dětem líbilo přespání v SVČ DUHA spojené s večerní návštěvou hvězdárny.

Letní pobytový tábor ve Frenštátě pod Radhoštěm – vedoucí Iva Janošťáková

Prožili jsme krásný týden v Beskydech. Náplní tábora bylo poznání města Frenštát pod Radhoštěm a jeho okolí. Navštívili jsme Rožnov pod Radhoštěm a prošli Dřevěné městečko i Valašskou dědinu, prohlédli si Štramberk a vyšlapali na známou rozhlednu. Největší dobrodružství v podobě průtrže, bouřky a silného větru jsme zažili při výletě na Pustevny. Protože byl pozastaven, z důvodu počasí, i provoz lanovky, došlo u některých dětí i na slzičky. Největším zážitkem pro děti byl Aquapark, kde jsme prožili dvě odpoledne. Protože tábora se zúčastnilo i 5 chlapců a dívek z Bílovce, vznikla spousta nových kamarádství. Děti odjížděly z tábora spokojené a plně krásných zážitků.

Poznávací příměstský tábor „Všude kolem nás je krásně“ – vedoucí Ing. L. Janošťáková

Tento tábor má již dlouholetou tradici a v posledních letech se jej zúčastňují také děti s handicapem. Z celkového počtu 18 přihlášených bylo 8 dětí různě zdravotně oslabených a staraly se o ně kromě vedoucí také 3 pomocnice – Lucie Vavračová, Marta Švecová a Tereza Frenclová. Navštívili jsme Javorník, Ramzovou, Ostružnou, Brannou, Zlaté Hory a také Šumperk. Cílem tohoto poznávacího tábora bylo získání a prohloubení vztahu ke svému životnímu prostředí, ke krajině svého domova, k ochraně přírody a také k novým kamarádům. Tomuto cíli byl uzpůsoben program: každodenní výlety po Jesenicku, pochodové, sportovní, poznávací, společenské, a jiné hry, poznávání zvířat a rostlin. Zážitky dětí na táboře přispěly k uvědomění si výjimečné krásy přírody kolem nás. Na výletech se děti seznamovaly s historií našeho kraje, s jeho přírodním bohatstvím a kulturními památkami.

Příměstský tábor zaměřený na plavecký výcvik – Mgr. Jiří Hanefl

Dvacet dva účastníků příměstského tábora zaměřeného na plavání získávalo každé dopoledne plavecké dovednosti v příjemném prostředí na krytém bazénu v České Vsi a odpoledne se bavilo u počítačů v SVČ. Plavecký výcvik byl náročný, ale všichni účastníci si výrazně zlepšili své plavecké dovednosti a všichni mohli na závěr získat zasloužené ocenění. Pro mnohé účastníky byl tábor téměř první seznámení s vodním prostředím a tak postupně odstraňovali strach z vody a

všichni na konci týdne dokázali uplavat 10 m. Pokročilejší plavci se věnovali zlepšení techniky plaveckých způsobů a snažili se uplavat 200 m pro získání označení PLAVEC. Závěr týdne oživila návštěva minigolfu.

Příměstský tábor, ve kterém se účastníci seznamovali s prací na počítačích doplněnou o rekreační činnosti - koupání, minigolf apod. – vedoucí Mgr. Jiří Hanefl

Příměstského tábora se zúčastnilo 23 dětí, kterým se týden s kamarády líbil a mnozí jistě znovu navštíví i se svými rodiči například lanové centrum na Bobrovníku", kde zažili i trochu napětí při zvládání lanových překážek ve výšce. Všichni poznali, že se počítače není třeba obávat a také, že není jen na hraní her. Vedle získání základních uživatelských dovedností v práci s počítačem, pronikli mnozí i do tajů systému a zvládnou i jeho základní opravy. V prohlubování svých znalostí bude většina chlapců pokračovat v našich kroužcích.

Příměstský tábor Duhová dílna – vedoucí Iva Janošťáková

Jde o výtvarný tábor, který má již tříletou tradici. Vybírají si ho především dívky, které se zajímají o netradiční výtvarné techniky a rády tvoří. V dopoledních hodinách jsme se seznámili s keramikou - vytvářeli jsme indiánské masky a vázané obrázky. Savovou metodou jsme zdobili trička, krakelováním dekorovali květináče, které jsme po dokončení osadili kávovníkem. Vyzkoušeli jsme si malování na sklo a vytvořili také krásné kalíšky na svíčky. V odpoledních hodinách jsme navštívili lázně a utkali se v minigolfu. Vyjeli jsme na Zlatorudné mlýny a také prožili odpoledne na krytém bazénu. Na závěr tábora jsme pro rodiče a kamarády uspořádali vernisáž.

Příměstský tábor s koňmi – vedoucí Ing. Jana Hálová a Mgr. V. Fačevicová. Již šestým rokem patří mezi oblíbené příměstské tábory. Prázdniny s koňmi na Ranči Orel v České Vsi většina dětí navštěvuje opakovaně a také letos se setkali staří známí z minulých let. Všichni si vyzkoušeli výcvik koně ze země i ze sedla, každodenní jízdu do terénu, učili se s koněm komunikovat a pečovat o něj. Ti nejzkušenější z nich již cválali ve volném terénu a všichni si užívali krásného pocitu ze souhry člověka a koně.

Z letošní nabídky se nám podařilo otevřít **147 kroužků** z více než **60ti druhů aktivit**, které navštěvuje **1558** dětí, mládeže i dospělých. Spolupracuje s námi **82 externích vedoucích ZÚ** v celém jesenickém regionu.

Letos jsme obohatili naši nabídku např. o tyto kroužky: **Hra na africké bubny djembe, Mladý záchranář, Baby párty, Malý zoolog a Malý kutil.**

Mezi letošní novinky patří také **nové výukové programy** : Hra na africké bubny djembe, Člověk a kůň, Pes – můj čtyřnohý kamarád a Naše zahrada.

STŘEDISKO EKOLOGICKÉ VÝCHOVY

Největší událostí SEV v prvním pololetí byla bezesporu rozsáhlá úprava skleníků – hlavně technického zázemí a prostor pro zahradnici a údržbáře. Tyto úpravy byly zahájeny už o prázdninách, aby co nejméně zasáhly do běžného provozu zahrady během školního roku. Kromě budov souvisejících se skleníkem se úpravy dotkly také včelína, „domečku“, který slouží jako skladovací prostory a zahradního altánku. Úprava voliéry je naplánována na příští rok.

Další novinkou, kterou ocení zejména děti, je přírůstek do naší velké rodiny zvířátek. Od září našla v našich prostorách útočiště kočička, kterou se podařilo zachránit při požáru. Micka je na zahradě a ve skleníku jako doma a dělá radost hlavně dětem navštěvujícím kroužek Chov koček. Od tohoto školního roku máme v nabídce nový zájmový útvar Malý zoolog, který je určen hlavně těm, kteří chtějí poznat život nejrůznějších zvířat, zejména těch, která žijí v zoologických zahradách.

Během prvního pololetí proběhlo již tradičně první kolo Přírodovědné korespondenční soutěže, které se zúčastňují děti z mateřských a základních škol Jesenícka – tentokrát to bylo 254 dětí, které soutěžily ve čtyřech kategoriích. V lednu jsme vypsaly kolo druhé, jehož tématem je Mezinárodní rok lesů.

Nejnavštěvovanějším kroužkem SEV zůstává Chovatelský kroužek, ve kterém se děti učí starat o drobné domácí mazlíčky. Kroužek probíhající každý den navštěvuje 103 dětí z celkového počtu 216 účastníků docházejících do SEV (což je téměř 50%).

Ing. Jana Hálová

HVĚZDÁRNA MĚLA NAROZENINY...

Dovolte mi připomenutí krásného 45. výročí založení hvězdárny v Jeseníku. V posledních letech hvězdárna fungovala jako součást různých institucí - Stanice mladých přírodovědců Jeseník, Základní školy Jeseník, Domu dětí a mládeže Jeseník. V současné době je hvězdárna jedna ze součástí **Střediska volného času DUHA Jeseník**, kde poskytuje potěšení i pro mladé astronomy v podobě astronomického kroužku.

K založení místní hvězdárny došlo za výrazné iniciativy učitele **Vladimíra Petřkovského**. Tento astronom se narodil 18. 1. 1924, v Kelči, a zemřel 16. 11. 1996 v Jeseníku. Proto v rámci tohoto připomenutí jsem si zde dovolila uvést výňatek (zdroj: webová stránka Jeseníckého klubu – Seniorů, článek ze 31. 8. 2010, *Takový byl Petřa*). Dle autora, přítele Vladimíra Petřkovského popisuje, jak se houževnatý pedagog vrhal do každé práce s vervou

hodnou cílevědomého člověka, a dokládá to i jeho snažení ve vybudování naší hvězdárny (v letech 1964-1965).

„Když ji začal budovat, všichni jsme ho zrazovali, že se to nikdy nemůže podařit. Ale Vláda tvrději odporoval: „Hvězdárna bude!“ A sháněl materiál, peníze a hlavně různé úřední papíry. Běhal po úřadech, vysvětloval, intervenoval a někdy se i zlobil, ale nakonec vždy dosáhl svého. Dřel na budování hvězdárny, vyburcoval v žácích nadšení, takže ti makali na hvězdárně nezištně a obětavě. A výsledek toho všeho známe. Hvězdárna pracuje dodnes – i po Vladimírově smrti.“ A dokazují to i fakta - již řadu let, v rámci programu hvězdárny, fungují přednášky pro mateřské školky, školy i širokou veřejnost. Upřímné poděkování patří **panu Pavlu Kláskovi**, který vždy ochotně přijímal nejen třídní kolektivy, ale také širokou veřejnost. Ročně tak navštívilo naši hvězdárnu více jak 800 dětí, mládeže i dospělých.

V současné době se z časových důvodů upravil přístup výukových programů pro školáky, kde jsou dány termíny dostupné na www.duhajes.cz. Pro návštěvníky, dychtící si večer zajít na romantickou prohlídku noční oblohy s výkladem, je pak důležitá informace, že na níže uvedený telefon či e-mail je nyní třeba se nahlásit dopředu, a pokud bude skupinka čítat méně jak 8, ne však více jak 20, není problém se dohodnout na termínu setkání. Telefonní číslo je dostupné pro všechny návštěvníky toužící po informacích o vesmíru.

Veronika Pavelková, správce hvězdárny tel. číslo 725 686 964
email: astrasinka@centrum.cz

NAŠE KROUŽKY NA CELOSVĚTOVÉM ŠAMPIONÁTU...

V sobotu 6. listopadu 2010 se konalo mistrovství ČR v soutěži FLL 2010. Cílem soutěže je poskytnout dětem zábavu a vzrušení z vědy a techniky, rozvíjet u nich schopnost týmové práce a stimulovat užití kreativity při řešení problémů.

Pro velký počet zúčastněných družstev se mistrovství konalo současně v Praze a v Olomouci. Protože při **SVČ DUHA Jeseník** pracují 2 kroužky s tímto zaměřením – CO2 a RUR, složené ze **studentů Gymnázia Jeseník**, zvolili vedoucí těchto kroužků M. Dostálová a R. Chasák nasazení jednoho týmu do Prahy a jednoho do Olomouce. A ukázalo se, že týmy z Jeseníku nemají v ČR konkurenci. Tým CO2 naprosto drtivě zvítězil v Olomouci, odkud si odvezl 5 ze 6 vítězných pohárů a tým RUR stejně výrazně zvítězil v Praze. Oba týmy tak reprezentovaly ČR a Jeseník na semifinále mistrovství Evropy v Bratislavě 10. prosince 2010. A zde se vše opakuje. Účastníci vzhlížejí s obdivem na soutěžící z Jeseníku, kteří ukazují, že v malém, pro ně neznámém, městě vyrůstají studenti, kteří jim nedávají šanci. Tým CO2 semifinále vyhrává a tým RUR je třetí. Za tímto obrovským úspěchem je tvrdá práce studentů, hodiny přemýšlení a cvičení i nesmírná obětavost jejich vedoucích. Všichni, kteří tuto jedinečnou soutěž, zaměřenou na popularizaci vědy a výzkumu, sledují, přejí studentům, aby i na

Mistrovství Evropy, kterého se zúčastňuje 24 nejlepších týmů, dařilo. To, že tam odjíždí 2 družstva z jednoho města a jedné školy, se ještě v historii soutěže, nestalo.

A úspěch pokračuje. 22. leden 2011 je dnem, kdy v německém Paderbornu zazní při vyhlášení nejlepších i název týmu CO2 a město Jeseník. Tým CO2 získává v celkovém umístění bronzové medaile a kvalifikuje se **na celosvětový šampionát**, který se koná v červnu v nizozemském Delfu. Toto je zatím ne úplně doceněný úspěch, protože si musíme uvědomit, že tato soutěž je ve světě velice populární a ve střední Evropě se jí zúčastňuje téměř tisíc registrovaných týmů.

Jednou z našich nabízených činností je sportovní oblast. Základem činnosti jsou zájmové kroužky, ve kterých získávají žáci základy dovedností daných sportů a rozvíjí všeobecné tělesné schopnosti. Vedoucí kroužků vedou děti k pravidelnému sportování a motivují je k účasti na soutěžích. V rámci činnosti sportovních kroužků připravují vedoucí dlouhodobé soutěže o přeborníky kroužku, sjednávají utkání se stejně zaměřenými kroužky na školách nebo pořádají vlastní, mnohdy již tradiční, sportovní akce.

K neaktivnějším patří kroužky košíkové, karate, bikrosu, lezení na umělé stěně, stolního tenisu a zahanbit se nedají ani ostatní kroužky. Poděkování tak patří jejich vedoucím např. D.Mígalovi, E.Vodákovi, A.Ďopanovi, V. Honsové, S.Sekaninovi atd. Zájmové kroužky se neuzavírají ani před méně nadanými dětmi. Mnozí ze členů kroužků se dále věnují svým sportům i ve sportovních oddílech nebo jsou oporami školních družstev při soutěžích škol. Tyto školní soutěže zajišťuje SVČ DUHA ve spolupráci s AŠSK a jednotlivými školami, které na soutěže zapůjčují své prostory. Poděkování též patří učitelům tělesné výchovy bez jejich pomoci ve funkci rozhodčích by nebylo možné soutěže uskutečnit.

V letošním školním roce je potřeba vyzvednout okresní kolo přespolního běhu, který se konal v lyžařském areálu Na Miroslavi pod vedením ředitele ZŠ Lipová lázně G.Sökyho a zúčastnil se ho rekordní počet soutěžících – více jak 300 závodníků. Největší rozmach prožívá soutěž ve florbalu, sponzorovaná firmou ORION. Florbal se chlapcům, ale i dívkám líbí pro svoji dynamičnost a do soutěže jsou zapojeny všechny školy. Soutěží, která již překročila hranice našeho okresu je Jeseníká liga v košíkové, kterou si nelze představit bez neúnavného A.Ďopana ze Supíkovice, který na tuto dlouhodobou soutěž děvčata připravuje a získává i další učitele tělesné výchovy z dalších škol. Všichni si zaslouží poděkování za úsilí, které věnují sportování dětí. Věříme, že si z nabídky sportovních aktivit dokáže vybrat každý. SVČ DUHA k tomu vytváří co nejlepší podmínky.

Mgr. Jiří Hanefl

PRÁZDNINOVÉ HRÁTKY

pondělí 28.2. **BATIKA** – min. počet účastníků 8
9.00 – 12.00 hodin
Alice Pecinová

úterý 1.3. **ENKAUSTIKA** – min. počet účastníků 5
9.30 – 12.00 hodin
Iva Janošťáková

KURZ SJEZDOVÉHO LYŽOVÁNÍ SKI areál ve Filipovicích;
min. počet účastníků 5;
Mgr. Jiří Hanefl – viz. plakát

středa 2.3. **KURZ SJEZDOVÉHO LYŽOVÁNÍ** SKI areál ve Filipovicích;
min. počet účastníků 5;
Mgr. Jiří Hanefl – viz. plakát

čtvrtek 3.3. **KDO SI HRAJE – NEZLOBÍ** – min. počet účastníků 8
9.00 – 12.00 hodin
Ing. Jana Hálová

pátek 4.3. **PRÁZDNINY SE ZVÍŘÁTKY** – min. počet účastníků 8
9.00 – 12.00 hodin
Ing. Ludmila Janošťáková

VÍTE, ŽE

- ... nás najdete na www.duhajes.cz ?
- ... se 1. kola Přírodovědné koresp. soutěže zúčastnilo 254 dětí MŠ a žáků ZŠ?
- ... 2. kola Přírodovědné koresp. soutěže probíhá právě teď, ukončení je 21.3. ?
- ... od 18. – 24. dubna bude u nás probíhat týden oslav ke Dni Země?
- ... 6. května proběhne místní kolo Zelené stezky – Zlatého listu?
- ... pojedeme s našimi dětmi na výstavu FLORA OLOMOUC?
- ... na konci školního roku plánujeme navštívit ZOO ve Dvoře Králové?
- ... máme ještě volná místa v našich kroužcích?

Mgr. Vladislava Fačevicová, ředitelka SVČ DUHA Jeseník